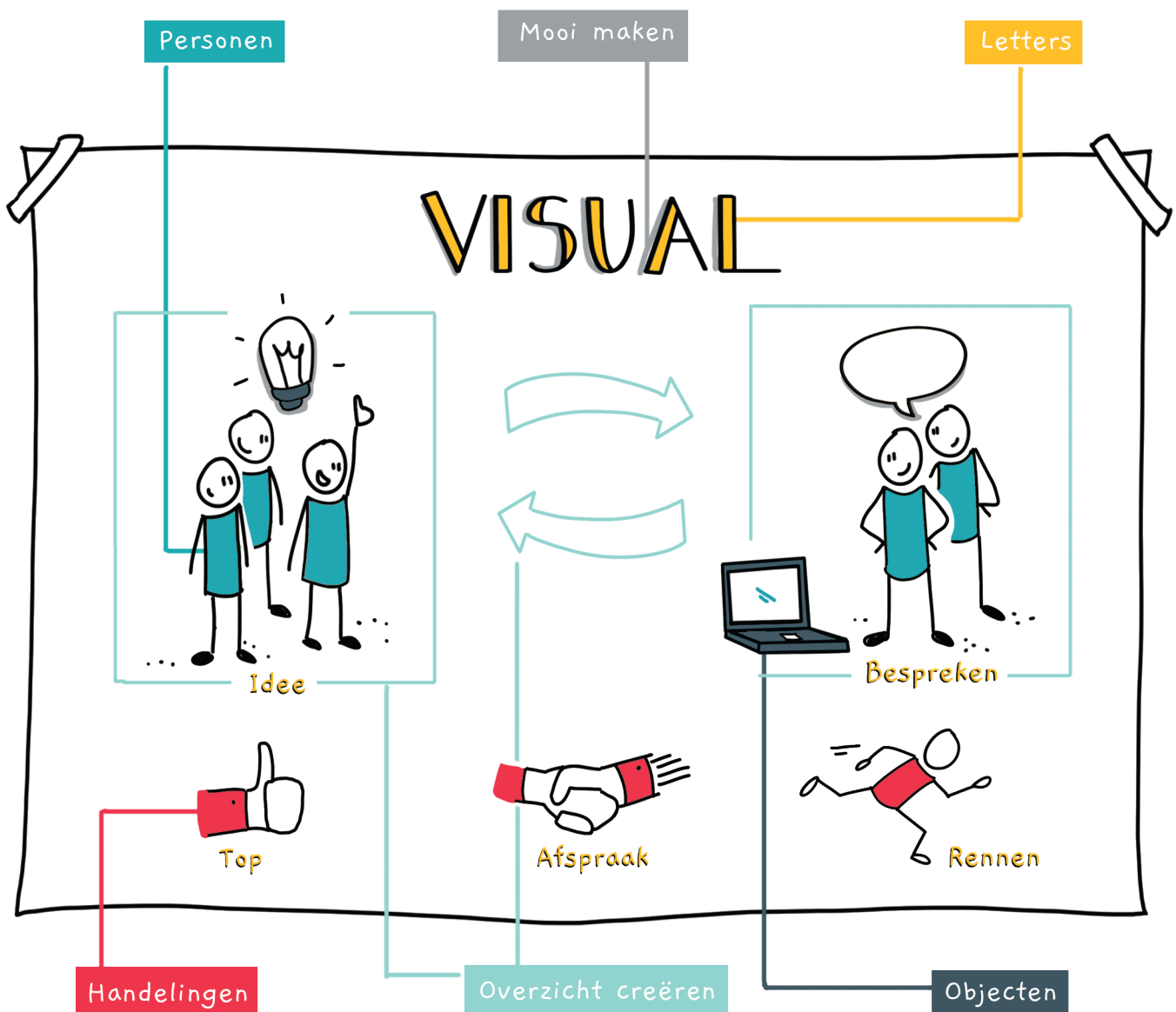

INLEIDING

Welkom in het werkboek tekentechniek. Jij wilt gaan communiceren in beeldtaal en daarom je tekenvaardigheden verbeteren. Slim. Want heldere tekeningen en tekst zien er daardoor niet alleen een stuk aantrekkelijker uit, ze communiceren ook veel beter.

Je boodschap komt sneller over als je zakelijke tekeningen gebruikt dan wanneer je alleen met lappen tekst werkt. Op deze manier sluit je namelijk aan bij de natuurlijke voorkeur voor beeld die ons brein heeft om informatie te verwerken. Tegelijkertijd zorg je ervoor dat je kraakhelder bent doordat je tekst op een slimme manier inzet, heel overzichtelijk en kernachtig. Dit is een win-win situatie. De tekenvaardigheden die je nodig hebt om op deze manier visueel te communiceren, leer of verbeter je door aan de slag te gaan met dit werkboek.

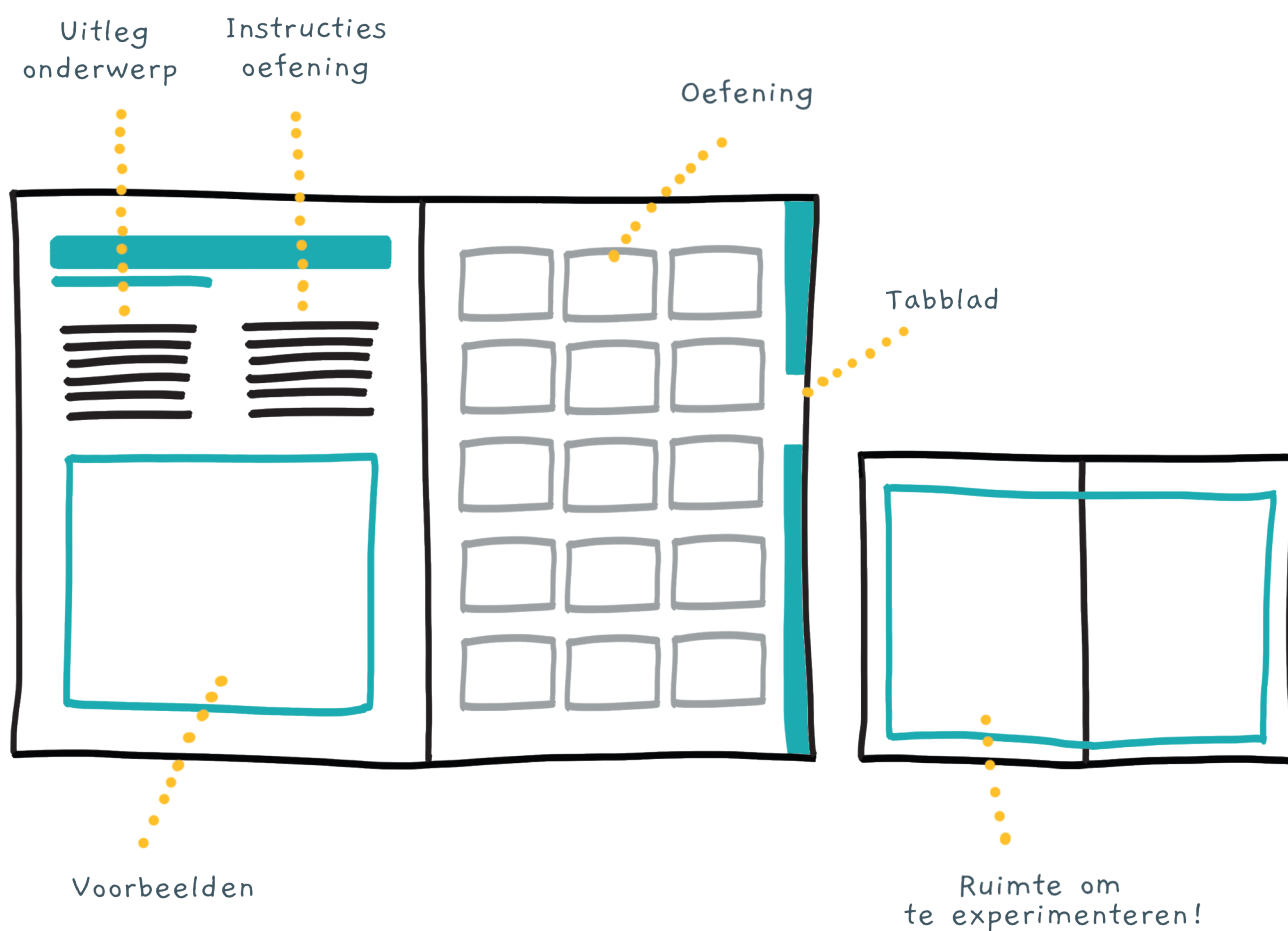

Aan de slag met dit werkboek

Dit werkboek barst van de oefeningen om je tekenvaardigheden te verbeteren. De oefeningen gaan in op de belangrijkste onderdelen van een visual (dat is een inhoudelijk verhaal dat is uitgewerkt in tekeningen, met een klein beetje kernachtige tekst).

Op het tabblad aan de rechterkant van de oefenpagina's zie je steeds aan welk onderdeel je werkt: de basis, personen, objecten, handelingen, letters, overzicht creëren of mooi maken. Deze onderdelen corresponderen met de bouwstenen van een visual (zie het voorbeeld hieronder). Voordat je in de oefeningen duikt, vind je ook nog enkele pagina's die ingaan op het tekenmateriaal dat je nodig hebt om te kunnen starten met dit boek.

Elke oefening bestaat steeds twee pagina's. Op de linkerpagina vertellen we je kort iets over het betreffende onderdeel van de visual. Ook vind je er een oefening die je op de rechterpagina kunt uitvoeren. Op die rechterpagina staan enkele voorbeelden, waarna je vervolgens zelf aan de slag kunt gaan. Op de twee lege pagina's die daarop volgen, kun je naar hartenlust verder experimenteren.

Experimenteren is leren

Als je al vaker getekend hebt, begin je in dit werkboek waarschijnlijk direct. Als je nog nooit eerder getekend hebt, voel je wellicht iets meer schroom. Toch is er maar één manier om te starten: gewoon beginnen. Laat het maar mislukken.

Uiteindelijk is communiceren met zakelijke tekeningen een taal, net als alle andere: eentje die je kunt leren. Net zoals je je naam hebt leren schrijven, kun je ook leren tekenen in beeldtaal. En dat doe je enerzijds door kennis op te doen en anderzijds door heel veel te oefenen. Zo leer je gaandeweg de tekentechniek te beheersen.

In het handboek *Maak je punt, Het volledige handboek om visueel te communiceren met zakelijke tekeningen* (waarover we je zo nog iets meer zullen vertellen) legt Kim een aantal tekenprincipes uit, die handig zijn om in je achterhoofd te houden als je aan de slag gaat met dit werkboek. Hier zetten we de belangrijkste nog even kort voor je op rij:

1. Zet die punt gewoon

Een tekening verschijnt niet vanzelf.

6. Hergebruik je tekeningen

Gebruik ze in een nieuwe situatie door ze steeds iets aan te passen.

2. Je gebrek is je kracht

Omarm je eigenaardigheden: ze worden je stijl.

7. Wees niet bang voor je lege papier

Je leert door fouten te maken.

3. Clichés werken niet voor niets

Laat ze dan ook voor je werken.

8. Het juiste beeld bestaat niet

Er zijn altijd meerdere oplossingen.

4. Beter goed gejat dan slecht bedacht

Kijk af (ook online!) en doe er je voordeel mee.

9. Teken precies genoeg

Te weinig details geeft onduidelijkheid, te veel geeft onrust en onduidelijkheid.

5. Gebruik je focus als je tekent

Je lijn wordt vele malen strakker.

10. Goed genoeg is goed genoeg

Eindeloos verbeteren maakt je tekening niet beter.

Het werkboek versus het handboek

Goede tekenvaardigheden zijn het halve werk. Dit werkboek helpt je met het ontwikkelen daarvan. Je kunt dit werkboek dan ook heel goed op zichzelf staand gebruiken. Toch zijn tekenvaardigheden niet de enige belangrijke component aan visueel communiceren met zakelijke tekeningen.

Het gaat ook over het gebruik van deze beeldtaal in de juiste context en het kernachtig in beeld kunnen brengen van een goed verhaal. Daarom sluit dit werkboek aan bij het handboek *Maak je punt*, dat we zojuist al even aanhaalden. Wil je meer weten over de werking van deze beeldtaal, over hoe je tot de kern van je verhaal komt en een sterke visueel maakt (met behulp van de DOT-methode) én ben je nieuwsgierig naar hoe je zakelijke tekeningen in kunt zetten in je eigen werkcontext? Lees dan het handboek. In het handboek vind je eveneens vijftig tekentips, die horen bij de verschillende oefeningen in dit werkboek.

Laat je zien!

Tot slot willen we nog kort iets anders aanstippen wat ook bij het spreken van beeldtaal essentieel is: het contact met de ander! Tekeningen die liggen te verstoffen doen niks. Dus laat je experimenten zien en deel ze, zodat je kunt testen of de ander je goed begrijpt en zodat je feedback ontvangt waarvan je weer leert. We willen je uitnodigen om je tekeningen te delen op jouw socials met de hashtag *#maakjepunt* zodat we bij elkaar inspiratie op kunnen doen en onszelf kunnen uitdagen om een stap verder te gaan.

We kunnen niet wachten tot we zien wat je gaat maken en wensen je heel veel tekenplezier!

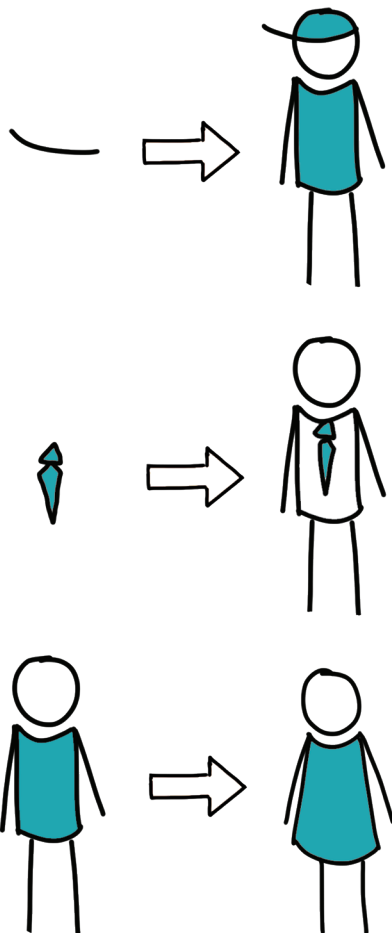
Kim, Talitha, Lotte en Nadine van Bureau voor Beeldzaken

TYPETJES

Deze oefening hoort bij tekentip 14 uit het handboek #maakjepunt.

Bouw je basispoppetje uit

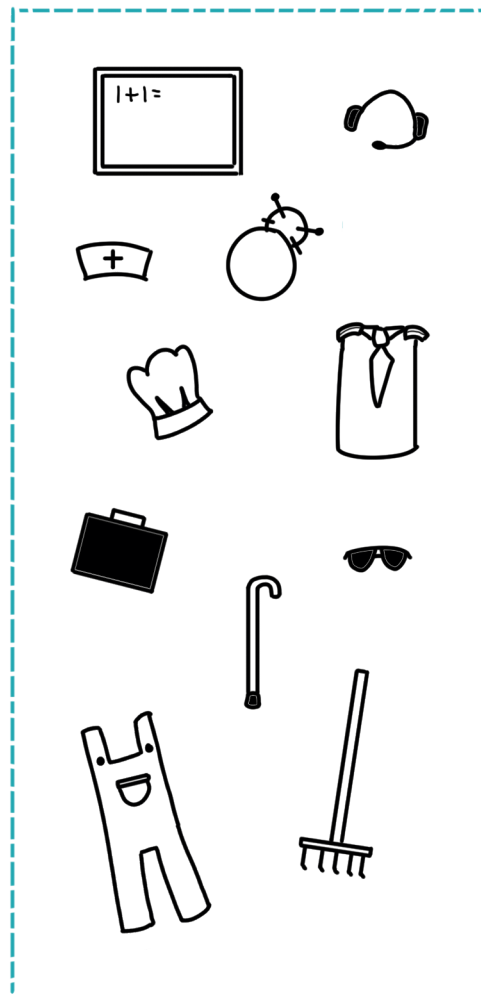
Het basispoppetje is niet altijd voldoende om je verhaal goed te vertellen. Sommige situaties vragen om een uitbreiding om je poppetje een gewenste voorkomen te geven. Daarom is het handig om verschillende typetjes te kunnen tekenen. Hiervoor start je met het tekenen van het basispoppetje, dat je vervolgens verder uitbouwt. Je kunt vaak al met enkele lijnen refereren aan het type persoon dat je wilt laten zien. Hieronder zie je daar drie voorbeelden van.

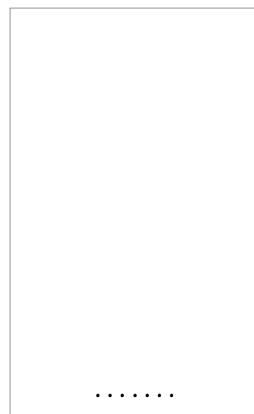
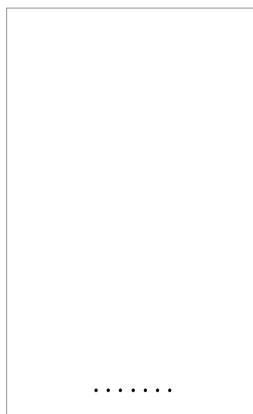
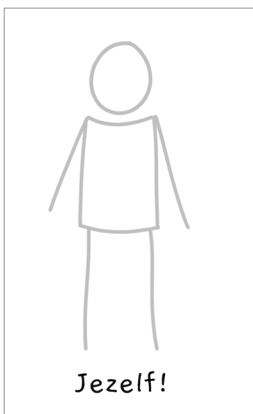
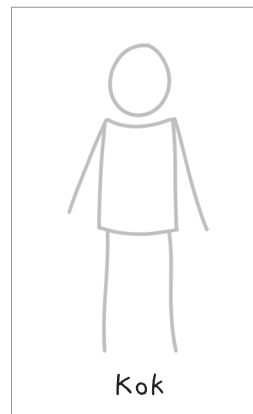
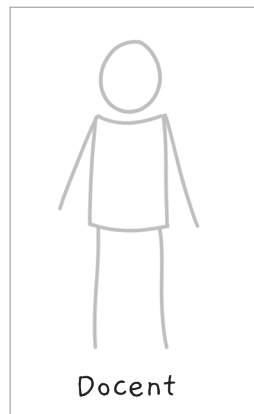
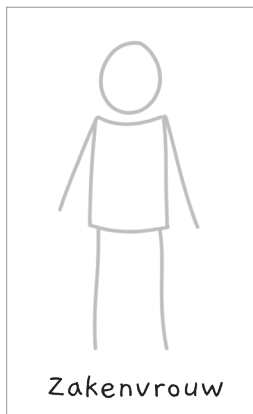
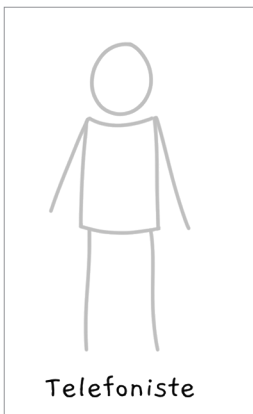
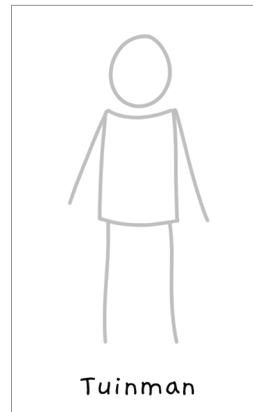
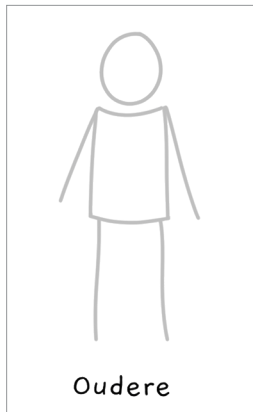
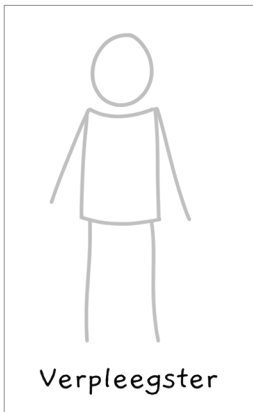
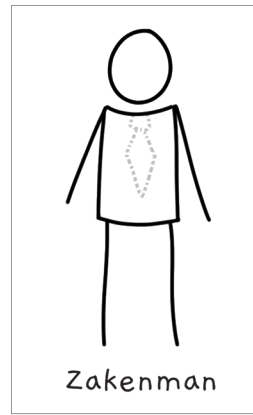
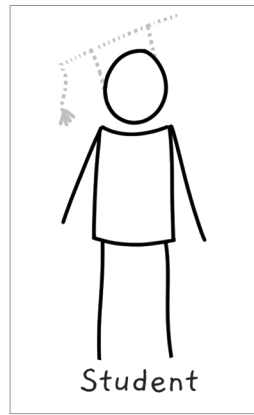
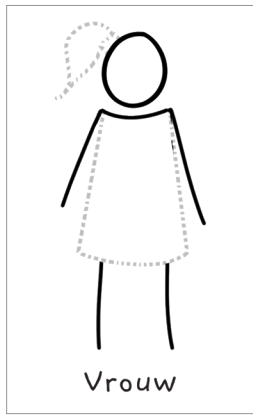
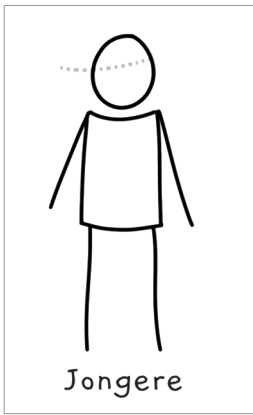

Oefening

Rechts zie je verschillende basispoppetjes. Je gaat oefenen met het maken van typetjes door enkele simpele aanpassingen te doen.

- 1) Trek in de eerste rij de stippellijnen over, waardoor het typetje ontstaat.
- 2) Teken in de rijen daaronder de typetjes door het basispoppetje over te trekken. Gebruik de onderdelen uit de onderstaande verkleedkist ter inspiratie.
- 3) Teken in de lege vakken je eigen typetjes.

EFFECT

Deze oefening hoort bij tekentip 20 uit het handboek #maakjepunt.

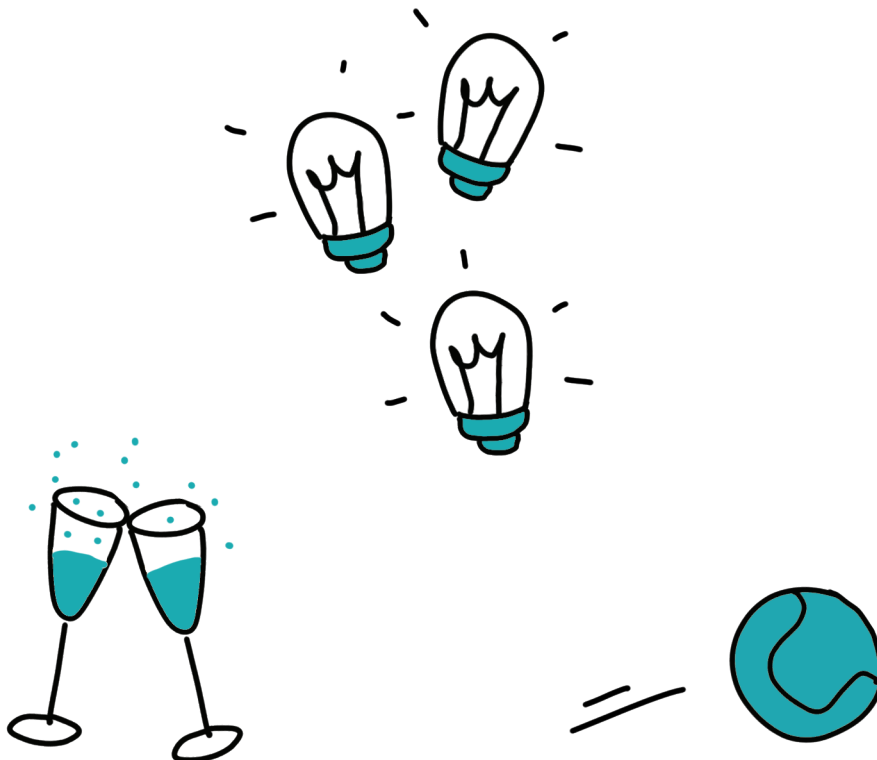
Klein effect, groot resultaat

Door de toevoeging van een paar stipjes of streepjes kun je je tekening een nieuwe betekenis geven. Zo breng je ze op een eenvoudige manier nog meer tot leven. Je ziet daardoor sneller wat het is, of waar het om draait én het maakt je tekening een stuk levendiger. Met een paar streepjes laat je je gloeilamp gloeien, geef je een glas champagne bubbels voor een extra feestelijk gevoel of laat je zien dat de bal met een stevige vaart vooruit gaat in plaats van dat deze stil ligt.

Oefening

Rechts zie je verschillende objecten. Je gaat oefenen met het toevoegen van een simpel effect om het object meer tot leven te brengen.

- 1) Teken bij elk object een effect op basis van de woorden die onder de objecten staan.
- 2) Teken in de lege vakken je eigen objecten met effect.

Schijnen

Gooien

Bruisen

Borrelen

Geluid

Sturen

Opstijgen

Schijnen

Pas op

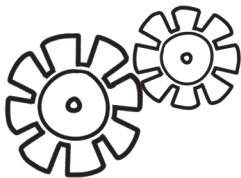
Signaal

Damp

Trillen

Draaien

Geluid

Vallen

.....

.....

.....

LIJNEN IN ÉÉN KEER ZETTEN

Deze oefening hoort bij tekentip 42 uit het handboek #maakjepunt.

Toon zelfvertrouwen met krachtige lijnen

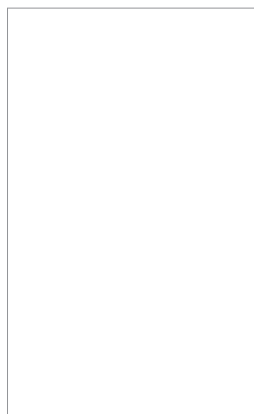
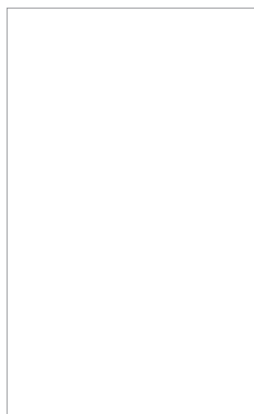
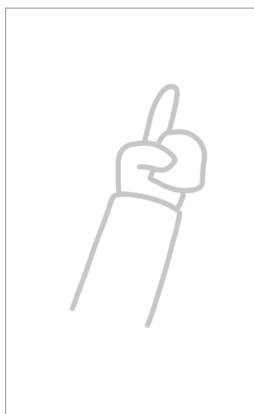
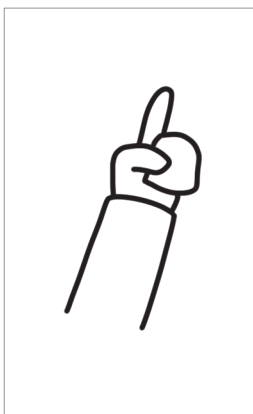
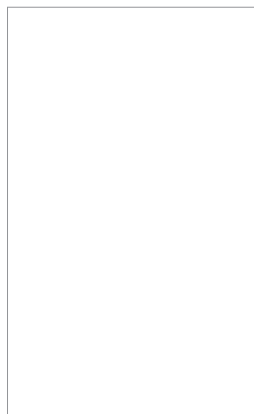
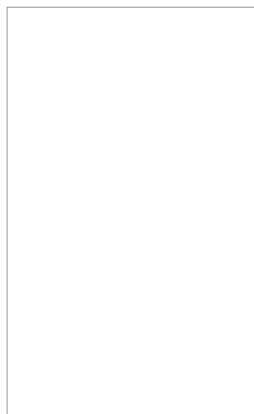
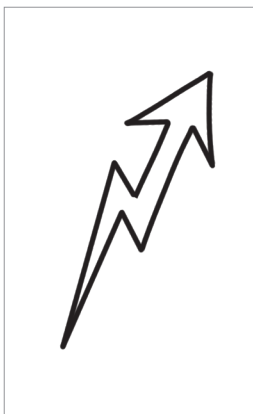
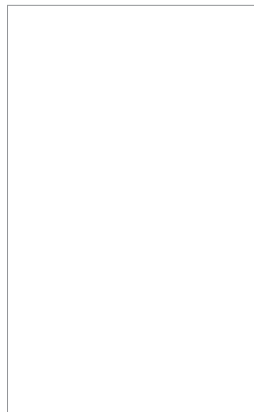
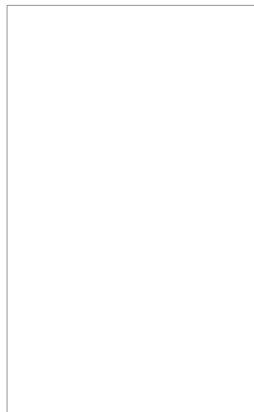
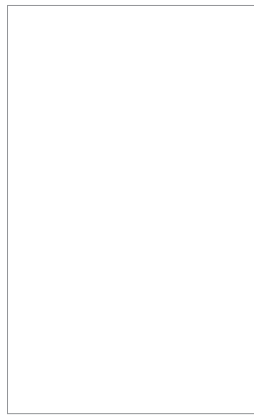
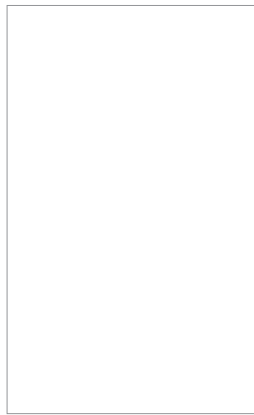
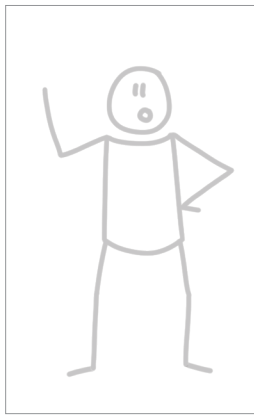
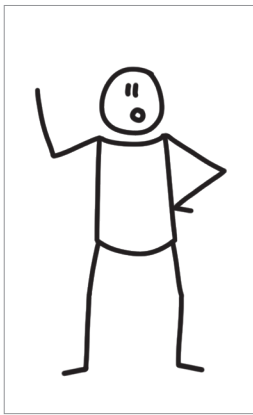
Zelfvertrouwen in je tekenwerk kun je uitstralen door een krachtige lijn te zetten. Een lijn oogt krachtig zodra deze met overtuiging is gezet. Zo'n lijn is meestal in één keer gezet. Het zetten van trefzekere lijnen kun je trainen door het eindpunt van je lijn al in gedachten te nemen. Focus als je de lijn zet, of 'werp' hem op je papier. Vind je dat lastig, maak dan een schets, trek je lijnen over en gum je potloodlijnen daarna weer uit.

Oefening

Rechts zie je verschillende voorbeelden van tekeningen met trefzekere lijnen. Je gaat oefenen met het zetten van dergelijke lijnen.

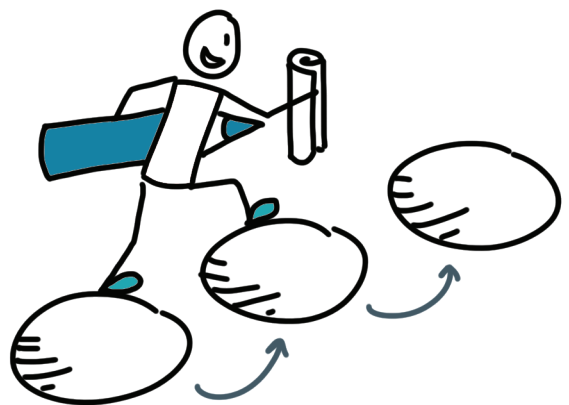
- 1) Trek de voorbeelden over met een lijn die je in één keer zet.
- 2) Schets daarna met potlood en trek de tekening over met stift. Gum de lijnen uit.
- 3) Als laatste teken je het beeld in één keer uit de losse pols met al het zelfvertrouwen dat je in je hebt.

Visuele meters maken

Een beeldtaal leren kost tijd. Om deze te leren zul je moeten investeren en je visuele meters moeten maken. Doen, doen, doen. Met dit werkboek helpen we je op weg met het vergroten van je tekentechnische vaardigheden. Wil je écht leren tot de kern te komen en deze te visualiseren, dan zou het kunnen helpen om een training te volgen. Hetzelfde geldt voor het leren toepassen van verschillende visuele middelen en werkwijzen. Wil je verder groeien? Bekijk dan ons aanbod op www.bvbn.nl.

WERKBOEK TEKENTECHNIEK

MAAK JE PUNT.

Bestel ook
Maak je punt, Het volledige handboek om visueel te communiceren met zakelijke tekeningen

Dit is het werkboek bij het handboek **Maak je punt**. Het bevat praktische oefeningen, van eenvoudig tot uitdagend, om je tekenvaardigheden te verbeteren en zo je communicatie op een hoger plan te brengen.

Elke oefening bevat een toelichting, voorbeelden en ruimte voor je eigen tekeningen. Door alle tekentechnieken te oefenen ontwikkel je snel je eigen stijl, zodat je je nieuwe vaardigheden direct in de praktijk kunt brengen.

Kim Ravers is Nederlands bekendste visueel schrijver. Samen met haar collega's van het Bureau voor Beeldzaken verbeeldt ze alles wat ze hoort en ziet. Ze is een bekend gezicht bij congressen en meetings. Kim geeft ook trainingen en workshops om andere mensen te leren hoe zij door te tekenen duidelijker kunnen communiceren.

'Wij beschreven de theorie, Kim Ravers geeft er een prachtige, nuttige én praktische invulling aan.'

Jos van den Broek - auteur van *Beeldtaal*

9 789461 263667